

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 23. август 2012. године

Предмети бр. 148/09, 150/09, 151/09 и 161/09

**Гордана БУЦАЛО, Жаклина ОМАСТА-ЈОВАНОВИЋ, Софија БИЈЕЛИЋ и
Власислав БИЈЕЛИЋ и Милица РАДУНОВИЋ**

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном XXXX 2012. године уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменуте жалбе, уложене сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалбе гђе Гордане Буцало (предмет бр. 148/09), гђе Жаклине Омаста-Јовановић (предмет бр. 150/09) и гђе Софије Бијелић и г. Владислава Бијелића (предмет бр. 151/09) уложене су 1. априла 2009. и уписане 30. априла 2009. године. Жалба гђе Милице Радуновић (предмет бр. 161/09) уложена је 7. априла 2009. и уписана 30. априла 2009. године.
2. Дана 23. децембра 2009, Комисија је затражила од гђе Милице Радуновић, гђе Софије Бијелић и г. Владислава Бијелића да доставе додатне информације. Није добијен никакав одговор.

3. Дана 9. септембра 2010. године, Комисија је одлучила да споји предмете, сходно правилу 20 Пословника Комисије.
4. Дана 13. јануара 2010, Комисија је затражила додатне информације од гђе Гордане Буцало и гђе Жаклине Омаста-Јовановић. Није добијен никакав одговор.
5. Дана 19. априла 2012. године, жалбе су прослеђене Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би се добиле примедбе УНМИК-а на прихватљивост жалби. Дана 25. маја 2012. године, СПГС је доставио УНМИК-ов одговор.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

6. Гђа Гордана Буцало је супруга г. Драгана Буцала. Гђа Жаклина Омаста-Јовановић је супруга г. Ивице Јовановића. Гђа Софија Бијелић и г. Владислав Бијелић су родитељи г. Мирка Бијелића. Гђа Милица Радуновић је сестра г. Драгољуба Бојића.
7. Жалиоци наводе да су дана 13. јуна 1999. године, у отприлике 18.00 часова близу села Сува Река у општини Сува Река, г. Драган Буцало, г. Ивица Јовановић, г. Мирко Бијелић и г. Драгољуб Бојић отети док су били на одслужењу војног рока или резервисти војске Југославије. Од тада се не зна где се они налазе.
8. Гђа Гордана Буцало наводи да је отмица г. Драгана Буцала пријављена Међународном комитету Црвеног крста (МКЦК), Црвеном крсту Југославије, Министарству унутрашњих послова Србије и Међународном јавном тужилаштву.

Према наводима жалилаца гђе Софије Бијелић и г. Владислава Бијелића, отмица г. Мирка Бијелића је пријављена Црвеном крсту Југославије. Жалилац гђа Милица Радуновић наводи да је отмица г. Драгољуба Бојића пријављена Међународном јавном тужилаштву. Напокон, жалба гђе Жаклине Омаста-Јовановић не указује ни на какву извештајну активност након отмице г. Ивице Јовановића.

9. Захтеви МКЦК-а за проналажење г. Драгана Буцала, г. Ивице Јовановића, г. Мирка Бијелића и г. Драгољуба Бојића и даље су отворени. Имена г. Драгана Буцала, г. Мирка Бијелића и г. Драгољуба Бојића налазе се на списку несталих особа, који је МКЦК проследио полицији УНМИК-а 12. октобра 2002. Такође, сва четири имена се налазе у бази података коју је сачинила Канцеларија за нестала лица и судску медицину при УНМИК-у.
10. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а Мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. године, сви списи кривичних предмета које су поседовали Одељење правде и полиција УНМИК-а предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБЕ

11. Жалиоци се жале на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи отмицу и вероватно убиство њихових непосредних сродника. Жалиоци се, такође, у суштини жале на страх, бол и патњу које су претрпели због ове ситуације.
12. Комисија је мишљења да се може сматрати да жалиоци указују, тим редоследом, на повреду права г. Драгана Буцала, г. Ивице Јовановића, г. Мирка Бијелића и г. Драгољуба Бојића на живот, загарантованог чланом 2. Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП), као и на повреду свог права у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања, загарантованог чланом 3. ЕКЉП.

IV. ПРАВО

13. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из одељака 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

Наводно кршење члана 2 ЕКЉП

14. Жалиоци се жале, у суштини, на недостатак адекватне кривичне истраге у вези са отмицом и вероватним убиством својих најближих чланова породице.
15. У својим примедбама, СПГС не оспорава прихватљивост овог дела жалби.
16. Комисија је мишљења да жалбе везане за члан 2 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и правна питања чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
17. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

Наводно кршење члана 3 ЕКЉП

18. Жалиоци наводе душевну бол и патњу које су им проузроковане околностима везаним за отмице.
19. У својим коментарима, СПГС тврди да ништа ни у једној жалби не указује на узрочну везу између наводног кршења и понашања УНМИК-а. Према наводу СПГС-а, овај део жалби је стога неприхватљив.
20. Комисија сматра да су, упркос томе што жалиоци нису изнели изричите тврдње у том смислу, у жалбама наведене релевантне чињенице у вези са отмицама њихових сродника на којима може да се заснива наводно кршење права жалилаца, сходно члану 3 ЕКЉП.
21. Комисија се позива на судску праксу Европског суда за људска права која се тиче питања да ли се чланови породице нестале особе могу сматрати жртвама поступања које је супротно члану 3 ЕКЉП којим се забрањује нечовечно поступање. Европски суд за људска права прихвата такву могућност, што зависи

од постојања „нарочитих чинилаца који доводе до тога да патња коју преживљава [члан породице] добије димензију и одлике различите од емоционалне туге каква се може сматрати неизбежном код особа које су у сродству са жртвом озбиљног кршења људских права“. Суд даље сматра да „у пресудне елементе спадају непосредност крвног сродства, конкретне околности везане за породични однос, мера у којој је члан породице био сведок предметних догађаја, ангажованост члана породице у покушају да прикупи информације о несталој особи и начин на који су надлежни органи одговорили на такво распитивање“. Суд такође наглашава „да суштина те повреде не лежи толико у чињеници да је члан породице нестало, већ се односи на реакције и ставове надлежних органа на насталу ситуацију након што им је предочена“ (видети нпр. Европски суд за људска права (ЕСЈП) (Велико веће), *Чакићи против Турске*, бр. 23657/94, пресуда од 8. јула 1999, § 98, *ЕКЉП*, 1999-IV; ЕСЈП (Велико веће), *Кипар против Турске*, бр. 25781/94, пресуда од 10. маја 2001, § 156, *ЕКЉП*, 2001-IV; ЕСЈП, *Орхан против Турске*, бр. 25656/94, пресуда од 18. јуна 2002, § 358; ЕСЈП, *Базоркина против Русије*, бр. 69481/01, пресуда од 27. јула 2006, § 139; видети такође Саветодавна комисија за људска права (ХРАП), *Здравковић*, бр. 46/08, одлука од 17. априла 2009, § 41 и ХРАП, *Радисављевић*, бр. 156/09, одлука од 17. фебруара 2012, § 18).

22. Комисија сматра да жалилац може да се позове на кршење члана 3 ЕКЉП чак и ако не постоји изричита референца на конкретне поступке надлежних органа ангажованих у истрази јер и пасивност надлежних органа и недостатак информација пружених жалиоцу могу да указују на нечовечно поступање надлежних органа према жалиоцу (видети случај *Младеновић*, бр. 99/09, одлука ХРАП од 11. августа 2011, § 22; случај *Петковић*, бр. 133/09, одлука ХРАП од 16. децембра 2011, § 20).
23. Комисија је мишљења да овај део жалби покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 и одбацује приговор који је уложио СПГС.
24. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБЕ ПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући